

Σχολή Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών
Τμήμα Βαλκανικών Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών
Culture-Borders-Gender/LAB

Β' Κύκλος Διαδικτυακών Εκπαιδευτικών Σεμιναρίων ΕΘΝΟΓΡΑΦΕΙΝ

Η Λέσχη Εθνογραφίας-Εργαστήριο Μελέτης του Πολιτισμού, των Συνόρων και του Κοινωνικού Φύλου διοργανώνει για το ακαδ. έτος 2021-2022 σεμινάρια με τη θεματική:

"Δημόσια Ανθρωπολογία και Πολιτιστική Κληρονομιά"

Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης "Θεόδωρος Παπαγιάννης" χωριό
Ελληνικό ν.Ιωαννίνων. Φωτογραφία: Φ. Τσιμπιρίδου

ΕΘΝΟΓΡΑΦΕΙΝ

*Κριτικοί διάλογοι, επιστημολογικές προκλήσεις,
εμπειρίες πεδίου, δημιουργικά κείμενα*

Στόχος του σεμιναρίου ΕΘΝΟΓΡΑΦΕΙΝ είναι να συμβάλει σε μία κριτική και διεπιστημονική συζήτηση για τη θεωρία και πρακτική της εθνογραφίας, την επιστημολογία της έρευνας, τη σημασία της ενσώματης εμπειρίας, αλλά και τους τρόπους διάχυσης της παραγόμενης ανθρωπολογικής γνώσης στο ακαδημαϊκό και μη-ακαδημαϊκό κοινό. Η ανθρωπολογική μελέτη, ως ερευνητική πρακτική και ως πολιτική γραφής που εμπεριέχει την κριτική αποτίμηση, την ενσυναίσθηση, τον αναστοχασμό και την αυτοαναφορικότητα, αναδεικνύει τη σημασία της πολυτροπικής ανάλυσης του τοπικού για την κατανόηση του γενικού.

Συντονισμός

Φωτεινή Τσιμπιρίδου – Ιωάννης Μάνος

Ο 2ος Κύκλος που ξεκινάει το Νοέμβριο του 2021, με τον τίτλο «**Δημόσια Ανθρωπολογία και Πολιτιστική Κληρονομιά**», επιχειρεί να εντάξει τα παραπάνω ζητήματα στο πλαίσιο μιας 'Δημόσιας Ανθρωπολογίας', η οποία συνδιαλέγεται με την κοινωνία, συνυφαίνοντας τον αναστοχαστικό και με ενσυναίσθηση κριτικό λόγο της ανθρωπολογικής γνώσης με τις εναλλακτικές πρακτικές της κριτικής δημοσιότητας.

Η έννοια της 'πολιτιστικής κληρονομιάς' επιλέγεται, στην τρέχουσα περίοδο, ως ένα πεδίο αναστοχασμού και αναθεώρησης του νεοελληνικού «Εαυτού». Το σύγχρονο ελληνικό εθνικό αφήγημα αρθρώνεται με επιτελέσεις, τελετουργίες και συμβολισμούς στο δημόσιο και ιδιωτικό λόγο και χώρο, που, μέσα από πολιτικές και διαδρομές της μνήμης συγκροτούν το κυρίαρχο αφήγημα περί της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η τελευταία με τη συνδρομή των πολιτικών του κράτους, των διεθνών οργανισμών, της τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλες συλλογικότητες, οι οποίες νοηματοδοτούν και αναπαράγουν σχέσεις εξουσίας και ηγεμονίας, παραπέμπει στην ιδέα της συνέχειας και της γραμμικής εξέλιξης του ιστορικού χρόνου, ενώ ταυτόχρονα δημιουργεί πολλά κενά και αποσιωπήσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, παράλληλα με την αποδόμηση των ηγεμονικών λόγων, οι ανθρωπολογικές προσεγγίσεις αναζητούν τις σημασίες και τη δυναμική που αποκτούν οι σιωπές και τα κενά στις ζωές των διαφορετικών, των υπεξούσιων και των συλλογικοτήτων, έτσι όπως αυτές εγγράφονται στα όρια, τα περιθώρια και τα σύνορα των κυρίαρχων αφηγήσεων και των πολιτικών του πολιτισμού στη δημόσια σφαίρα.

Στους/στις συμμετέχοντες/ουσες που θα κάνουν εγγραφή στην παρακάτω φόρμα, θα δοθούν βεβαιώσεις παρακολούθησης:

Google form: <https://forms.gle/ncfw6MfWpBthVSmH6>

Πλατφόρμα Σεμιναρίων: ZOOM
Link <https://zoom.us/j/8954478253>
Meeting ID: 895 447 8253

4 Απριλίου 2022, (17:00-19:00)

**"Μνημειοκλασία:
Δημόσιος χώρος, υλικότητες και η απο-αποικιοποίηση της ιστορίας"**

Ομιλήτρια: **Πηνελόπη Παπαηλία**
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια,
Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας,
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Περίληψη

Η εισήγηση αυτή παίρνει αφορμή από τις πρόσφατες αποκαθλώσεις μνημείων ιδιοκτητών σκλάβων, αρχιτεκτόνων απαρτχάιντ και αποικιακών κατακτητών ανά τον κόσμο: πράξεις που απέδειξαν περίτρανα ότι τα εγκλήματα της αποικιοκρατίας, της γενοκτονίας, της δουλείας και του καπιταλισμού, όχι μόνο δεν έχουν τιμωρηθεί, αλλά κατά κανόνα τιμούνται στον δημόσιο χώρο. Θα επικεντρωθώ στην πολύπλευρη σχέση μεταξύ υλικότητας, σωμάτων και δημοσίου χώρου, εξετάζοντας θέματα όπως οι μετακινήσεις των αγαλμάτων, οι αφαιρέσεις, προσθήκες και μετουσιώσεις της ύλης, οι συναρθρώσεις (assemblies), η δυνητικοποίηση, οι επιτελεστικές παραστάσεις (performances) και η μουσειοποίηση. Σε αυτές τις ρευστές και επίμαχες διαδικασίες δεν διακυβεύονται μόνο τα συγκεκριμένα ιστορικά αφηγήματα με τις σιωπές και τις διαστρεβλώσεις τους, αλλά η ίδια η ιδέα της ιστορίας, όπως και αυτή του νόμου, της δικαιοσύνης, της πόλης και του πολιτισμού, καθώς αποδεικνύεται ότι εμπλέκονται με αποικιακές τεχνολογίες. Στη διατομή της έρευνας, της τέχνης και ακτιβισμού, η μνημειοκλασία αναδύεται, επομένως, ως πρόσφορο πεδίο εθνογραφικού προβληματισμού, αλλά ίσως και παρέμβασης. Θα κλείσω με κάποιες σκέψεις σχετικά με τα πολλαπλά μνημεία που συνδέονται με την ευρωπαϊκότητα και τη λευκή υπεροχή (βλ. μνημεία Φιλελλήνων ιδιοκτητών σκλάβων, νεοκλασική αρχιτεκτονική, αρχαιολογικές ανασκαφές και μουσεία) τα οποία καταλαμβάνουν τον ελληνικό δημόσιο χώρο και δεν έχουν γίνει στόχος αποκαθάρωσης μέχρι στιγμής.

Πηνελόπη Παπαηλία/Σύντομο βιογραφικό σημείωμα

Η Πηνελόπη Παπαηλία είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας όπου διευθύνει το Εργαστήριο Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και το [Pelion Summer Lab for Cultural Theory and Experimental Humanities](#). Η ερευνά της αφορά την πολιτική της μνήμης και την ιστορική ανθρωπολογία, τα μιντιακά συμβάντα και τα δικτυωμένα κοινά, τη βία της οπτικοποίησης και την ηθική της μαρτυρίας (witnessing), τις σπουδές του θανάτου και τη νεκροπολιτική. Είναι ιδρυτικό μέλος της πρωτοβουλίας *décolonize hellas* και οργάνωσε το «Μνημειοκλασία: Εργαστήριο Αντι-Αποικιακής Φαντασίας» ως μέρος του άξονα [Μνήμη-Μνημεία](#).